

Generalitat de Catalunya
**Departament d'Acció Climàtica,
Alimentació i Agenda Rural**

ANÀLISI DE LA SITUACIÓ ACTUAL DE LA RAMADERIA A CATALUNYA

*Jornada tècnica dels nutrients des de la granja al
camp. Lleida 18 i 19 de maig de 2022*

*Montserrat Alamos Lopez. Cap del Servei
d'Ordenació Ramadera*

Dades de la ramaderia catalana (I)

Dades de la ramaderia catalana (II)

Dades de la ramaderia catalana (III)

Dades de la ramaderia catalana (IV)

Dades de la ramaderia catalana (V)

Intensives

Semiintensives

Extensives

Característiques actuals

- ❑ Atomització de les explotacions en determinades zones
- ❑ El 75% de les granges són intensives
- ❑ El sector porcí i l'avicultura bàsicament funcionen en sistema d'integració
- ❑ La majoria dels sectors ramaders són bastant evolucionats i professionals
- ❑ En determinades zones les granges són antigues i podrien tenir problemes per fer front a l'adaptació als nous reptes derivats dels nous requeriments normatius.

- ❑ **Reptes a afrontar:**
 - Reducció de gasos d'efecte hivernacle
 - Benestar animal
 - Bioseguretat i fauna salvatge
 - Digitalització (en determinats sectors)
 - Formació mínima

Necessitat de nova normativa d'ordenació

- Normativa actual: decret 40/2014 d'ordenació de les explotacions ramaderes i normatives d'ordenació a nivell estatal (porcina i avícola)
- RD 306/2020 d'ordenació de les granges porcines
- RD 637/2021 d'ordenació de les granges avícoles
- Projecte de RD d'ordenació de les granges bovines
- Es planteja un nou decret atès:
 - L'evolució de les diferents normatives.
 - Cal promocionar nous tipus de explotacions de més proximitat: limitació del sostre de les granges.
 - Actualitzar condicions de bioseguretat.
 - Establir condicions addicionals de benestar animal.
 - Aconseguir millora les condicions ambientals amb reducció de gasos d'efecte hivernacle.
 - Adaptació de la tramitació al registre en telemàtic.

Modificacions importants. Extensiu

- ❑ Modificació de definició de **ramaderia extensiva i semiintensiva**, per donar eines objectives a l'hora de classificar-les.
- ❑ Es concreten específicament els percentatges de pasturatge dels animals, així com altres factors de gestió, per determinar si una explotació és extensiva o semiintensiva per evitar el més possible les diferents interpretacions i per valoracions més objectives.

Explotació extensiva: aquella en què els animals es troben fonamentalment en pasturatge, en la qual més d'un 50% de l'alimentació del bestiar s'obté de la pastura i aprofitament a dent. que permet desenvolupar l'activitat ramadera d'acord amb l'establert per la normativa vigent en matèria de benestar i sanitat animal, amb una gestió que asseguri que no es malmetrà el sòl per garantir el respecte del medi natural on s'ubiquin (per la qual cosa caldrà distribuir adequadament el bestiar en els diferents sectors o zones, i fer una adequada distribució i rotació dels abeuradors i els punts de menjar, tenint en compte aspectes com l'estacionalitat, la climatologia, la zona de pastura i la gestió que es realitza), i amb una càrrega ramadera màxima d'1,5 URM/ha i any

Semiintensiu

- Explotació **semiintensiva**: aquella en què els animals obtenen entre el 15% i el 50% de l'alimentació mitjançant pasturatge i l'aprofitament a dent, que permet desenvolupar l'activitat ramadera d'acord amb l'establert per la normativa vigent en matèria de benestar i sanitat animal, amb una gestió que asseguri que no es malmetrà el sòl per garantir el respecte del medi natural on s'ubiquin (per la qual cosa caldrà distribuir adequadament el bestiar en els diferents sectors o zones, i fer una adequada distribució i rotació dels abeuradors i els punts de menjar, tenint en compte aspectes com l'estacionalitat, la climatologia, la zona de pastura i la gestió que es realitza), i on els animals han de disposar d'instal·lacions (un cobert o una nau) on poden estar estabulats durant un cert període de l'any, o bé durant la nit.

BIOSEGURETAT

UBICACIÓ

- Les explotacions ramaderes han de respectar per a cadascuna de les espècies i als establiments de risc **les distàncies mínimes establertes als diferents annexes.**
- **Excepte les explotacions d'autoconsum i les extensives,** de forma genèrica les explotacions ramaderes han de respectar una distància mínima de:
 - 100 m a altres explotacions ramaderes (independentment de l'/les espècie/s que allotgin)
 - 100 m a basses d'emmagatzematge i plantes de tractament de dejeccions ubicades fora de l'àmbit de l'explotació (independentment de l'espècie d'origen de les dejeccions), a fàbriques de productes per a l'alimentació animal i altres establiments relacionats amb l'àmbit ramader.
 - 50 m a autopistes, autovies i ferrocarrils, i 25 m a la resta de vies quan pel trànsit puguin representar un risc sanitari, sense perjudici de l'aplicació de les distàncies establertes als diferents annexos d'aquest decret.

UBICACIÓ

Distàncies mínimes també en el cas dels establiments de risc:

- Instal·lacions que tracten subproductes d'origen animal no destinats al consum humà (SANDACH) de categoria 1 i 2.
- Els dipòsits controlats de residus que rebin matèria orgànica d'origen animal que no hagi estat sotmesa a un tractament previ que en garanteixi l'eliminació de patògens epidemiològicament relacionats.
- Els centres d'experimentació.
- Els nuclis zoològics, la capacitat dels quals superi el total d'unitats de bestiar corresponents a les que els annexes fixen com a explotació de petita capacitat en funció de l'espècie.
- Les explotacions especials classificades com a establiments de venda d'aus de corral i conills, diferents d'animals de companyia, la capacitat dels quals superi el total d'unitats de bestiar establertes als corresponents annexos en funció de l'espècie, per a ser considerades com a explotació de petita capacitat.
- Els centres de neteja i desinfecció de vehicles de transport animal.
- Qualsevol altra instal·lació, inclosos els escorxadors, on es mantinguin animals epidemiològicament relacionats, o els seus cadàvers i els canyets per a l'alimentació d'aus necròfages.

UBICACIÓ

- Només poden realitzar ampliacions de capacitat d'animals i de superfície les explotacions ramaderes que compleixen la distància prevista a l'annex corresponent per a cada espècie.
- No es poden instal·lar establiments de risc sense complir les distàncies.
- Aplicació de distàncies a explotacions semiintensives (noves i ampliacions) a partir de les instal·lacions permanents on s'allotgin els animals.

Bioseguretat

- ❑ Cal complementar aquesta informació amb la que consta a la normativa corresponent a cadascuna de les espècies
(VESTIDOR, TANCA, ACCÉS A L'EXPLOTACIÓ...)
- ❑ Totes les explotacions s'han de situar en un àrea delimitada, neta de vegetació, aïllada de l'exterior i que permeti un control eficaç d'entrades i sortides de vehicles i persones, mitjançant un tancat perimetral o altres sistemes equivalent.

Sistema de gestió Integral de l'exploració (SIGE)

- Constitueix una eina per al/ a la ramader/a que serveixi d'ajuda per planificar i organitzar el funcionament de la granja, per prendre decisions a l'hora de definir els plans d'acció dels diferents àmbits de la granja assegurant el compliment dels requisits normatius
- El SIGE haurà de mantenir-se documentat i degudament actualitzat a la granja a disposició de l'autoritat competent (DACC), davant qualsevol visita o a sol·licitud d'aquesta.

El veterinari d'exploració ha d'elaborar els apartats del SIGE relacionats amb la sanitat, el benestar animal, la higiene i la bioseguretat.

SIGE – CONTINGUT MÍNIM

- ✓ Identificació del veterinari d'explotació, i establiment de competències i responsabilitats dins de l'explotació.
- ✓ Pla de neteja, desinfecció, desinsectació i desratització de les instal·lacions.
- ✓ Pla de manteniment de les instal·lacions.
- ✓ Pla d'higiene en el magatzem i gestió de l'alimentació animal (inclou control fonts subministrament aigua)
- ✓ Valoració de la mitjana dels antibiòtics utilitzats a la granja
- ✓ Pla de formació en matèria de benestar animal, medi ambient, bioseguretat, sanitat, higiene i maneig dels animals i resistència als tractaments
- ✓ Pla de recollida i emmagatzematge de cadàvers i altres subproductes d'origen animal no destinats a consum humà
- ✓ Pla de gestió de residus
- ✓ **Pla de gestió ambiental**
- ✓ Pla sanitari en relació amb les malalties de declaració obligatòria, i altres malalties, i ha d'incloure: Pla de bioseguretat i higiene i Pla d'ús racional d'antibiòtics, amb indicadors de seguiment.
- ✓ Pla de benestar animal

PROPOSTA DE MODEL SIGE

Model orientatiu perquè cada granja elabori el seu propi SIGE d'acord amb les seves característiques particulars.

Prenem com a base la informació publicada al web del MAPA:

The screenshot shows the official website of the Spanish Ministry of Agriculture, Fisheries and Rural Development (MAPA). The page is titled 'Ordenación sectorial porcino' and features a sidebar with various topics. A blue arrow points to the link for the 'Modelo de Sistema Integral de Explotaciones Ganaderas (SIGE) - Sector porcino - Formato Excel'.

Temas

- Producción y mercados ganaderos
 - Pagos directos
- Sectores ganaderos
- Ordenación sectorial**
- Bienestar animal
- Trazabilidad animal
- Sanidad animal e higiene ganadera
- Comercio exterior ganadero
- Etiquetado de la producción primaria
- Ganadería y medio ambiente
- Alimentación animal - SILUM
- Zootecnia
- Laboratorios de Sanidad y Genética animal
- Reuniones sectoriales
- Días mundiales y fechas destacadas

Ordenación sectorial porcino

En esta página se puede consultar la normativa y otra documentación relativa a la ordenación de las explotaciones porcinas.

Normativa y documentación.

- Real Decreto 306/2020, de 11 de febrero, por el que se establecen por intensivas, y se modifica la normativa básica de ordenación de las explotaciones ganaderas (SIGE) - Sector porcino
- Tabla de excreciones de Nitrógeno por plaza y año
- Principales novedades que introduce el RD 306/2020 (infografía)
- Modelo de Sistema Integral de Explotaciones Ganaderas (SIGE) - Sector porcino
- Modelo de Sistema Integral de Explotaciones Ganaderas (SIGE) - Sector porcino - Formato Excel
- Preguntas y respuestas sobre el RD 306/2020 de ordenación

https://www.mapa.gob.es/es/ganaderia/temas/produccion-y-mercados-ganaderos/ordenacion_sectorial/ordenacion-porcino.aspx

DEJECCIONS

Gestió de les dejeccions

- ❑ En porcí: disposició de bassa d'emmagatzematge exterior per un període de com a mínim 3 mesos.
- ❑ En avicultura: els sistemes d'emmagatzematge han d'estar coberts.
- ❑ La gestió de les dejeccions s'ha de realitzar d'acord amb la normativa específica. Els sistemes d'emmagatzematge han d'estar construïts amb materials que garanteixin l'estanqueïtat de manera que s'eviti el risc de filtració i contaminació de les aigües superficials o subterrànies i han de disposar d'una capacitat que en permeti la gestió adequada.
- ❑ Les instal·lacions d'emmagatzematge de dejeccions ramaderes individuals i les instal·lacions de tractament de les dejeccions ramaderes en origen han d'estar ubicades dins del perímetre de l'explotació ramadera, i sempre que sigui possible s'han d'ubicar el més allunyat que es pugui vers les instal·lacions dels animals que s'hi allotgen, dels nuclis habitats i dels habitatges aïllats.
- ❑ Excepcionalment es pot autoritzar la ubicació fora del perímetre de l'explotació sempre que compleixi les condicions d'ubicació establertes a altres explotacions ramaderes.

Restriccions

- S'estableix:
 - Condicions d'ubicació a basses i plantes de tractament: plantes SANDACH de categoria 2: s'estableix entre 1.000 i 500 metres en funció de si la planta tracta cadàvers i en funció de l'espècie
 - En porcí i avicultura, no es permet la barreja de dejeccions procedents de diferents explotacions, dins d'una explotació.

- A Catalunya fins ara es permetia sota unes condicions determinades (decret 153/2019):
 - que es poguessin instal·lar plantes i basses compartides reduint les distàncies a les zones d'elevada càrrega ramadera.
 - la barreja de dejeccions dins d'una explotació.

- Amb l'entrada en vigor el RD 306/2020 d'ordenació porcina i el RD 637/2021 d'ordenació avícola, ja no es poden autoritzar aquest tipus d'activitats.

REGISTRE DE MILLORS TÈCNIQUES DISPONIBLES

- Es crea el **Registre General de Millors Tècniques Disponibles** (definides a l'article 3.10 de la Directiva 2010/75/UE del Parlament Europeu i del Consell, de 24 de novembre de 2010) en explotacions ramaderes, que gestionen les CCAA, per tant, a Catalunya està adscrit a la Direcció General d'Agricultura i Ramaderia del DACC amb l'objectiu de comptabilitzar la reducció d'emissions.
- Els titulars de les granges actualitzaran la informació del registre per mitjans electrònics, habilitats per a la recollida d'aquesta informació. (GTR)

Reducció d'emissions. Explotacions existents

□ Porcí

- Explotacions de més de 120 URM (1.000 porcs engreix/ 400 truges) comunicació de MTD l'1 de gener de 2022/ 1 de gener de 2023 si implica una modificació estructural de l'explotació:
 - Sistema d'alimentació multifase amb reducció de contingut de PB
 - Buidat de les fosses al menys 1 cop al mes
 - A més, una de les següents tècniques:
 - Buidat de les fosses al menys 2 cops/setmana amb reducció del 30% de les emissions
 - Cobrir les basses amb una tècnica que redueixi al menys el 40% respecte de la tècnica de referència

□ Aus (gallines, pollastres i galls dindi)

- Explotacions de més de 55 URM (11.000 gallines ponedores/ 18.333 pollastres engreix) comunicació 1/7/2022 o 1/7/2023 si modificació estructural:
 - una estratègia nutricional que permeti reduir el contingut de proteïna bruta i administrar una alimentació multifase.
 - Cada nau adoptarà una tècnica o combinació de tècniques que permetin reduir al menys un 30% les emissions de amoníac respecte la tècnica de referència.

Reducció d'emissions. Explotacions noves

□ Porcí

- Utilitzar una estratègia nutricional que permeti reduir el contingut de proteïna bruta i administrar una alimentació multifase.
- Adoptar una tècnica o una combinació de tècniques que permetin la reducció d'emissions d'amoníac en, al menys, un 60% amb respecte de la tècnica de referència (emparrillat total, fosses en «U» i manteniment del purí durant tot el cicle productiu en les fosses de les instal·lacions).
- Adoptar tècniques que redueixin, al menys, un 80% les emissions d'amoníac amb respecte de la tècnica de referència (fosses obertes i sense crosta natural).

□ Aus (gallines, pollastres i galls dindi)

- Explotacions de més de 55 URM
 - Utilitzar una estratègia nutricional que permeti reduir el contingut de proteïna bruta i administrar una alimentació multifase.
 - Cada nau adoptarà una tècnica o combinació de tècniques que permetin reduir al menys un 60% les emissions de amoníac respecte la tècnica de referencia.

Prohibició de creixement en determinades zones

- Decret Llei 17/2021, de 20 de juliol, pel qual s'adopten mesures extraordinàries de limitació a la densitat
- Estableix mesures extraordinàries de limitació a la densitat ramadera, amb la finalitat de reduir i prevenir la contaminació causada o provocada pels nitrats d'origen agrari, en les zones vulnerables en relació amb la contaminació per nitrats procedents de fonts agràries amb un índex de càrrega ramadera (ICR) superior a 1,2.
- Mesures de limitació a la densitat ramadera
 - 2.1 No es permet la instal·lació de noves explotacions ramaderes per a la cria intensiva i semiintensiva incloses als annexos I, II i III de la Llei 20/2009, de 4 de desembre, de prevenció i control ambiental de les activitats.
 - 2.2 No es permet l'ampliació de la capacitat de les explotacions ramaderes per a la cria intensiva i semiintensiva existents, ni els canvis d'orientació productiva, si l'ampliació o el canvi comporten incrementar la generació de nitrogen total amb coeficients estàndard.

Prohibició de creixement en determinades zones

- 2.3 Aquestes mesures de limitació no s'apliquen a l'ampliació de capacitat de les explotacions ramaderes existents en els supòsits següents:
 - En les tipologies de bestiar cunícola, oví/cabrum, vaquí de carn i equí, i fins a una capacitat màxima total de 120 URM (unitat ramadera major), segons la normativa d'explotacions ramaderes.
 - En la tipologia de bestiar avícola en forma de cria ecològica i de corral, i fins a una capacitat màxima total de 55 URM (unitat ramadera major), segons la normativa d'explotacions ramaderes.
- Les mesures seran vigent per un període de 4 anys (finalitza al 2025)

FORMACIÓ

PERSONAL

- Disposar de formació específica en els àmbits en què es determinin per la normativa vigent:
 - Biocides
 - RD 306/2020 d'ordenació de les granges porcines (20 hores)
 - RD 637/2021 d'ordenació de les granges avícoles (20 hores)
 - A Catalunya: l'Ordre ACC 181/2021 de 23 de setembre per la qual es regula la formació del personal que treballa a les granges porcines (Es contempla una formació mínima de gestió ambiental i lluita contra el canvi climàtic en funció del tipus de personal de la granja)

Generalitat de Catalunya
**Departament d'Acció Climàtica,
Alimentació i Agenda Rural**

agricultura.gencat.cat